

Jaarvergadering van deelnemers

Hand-out

Stichting Pensioenfonds NIBC
27 juni 2018

Agenda

---

1. Opening
2. Mededelingen van de voorzitter
3. Vaststelling notulen jaarvergadering 28 juni 2017
4. Verslag, rekening en verantwoording over 2017
5. Decharge Bestuur voor gevoerd beleid
6. Bestuurssamenstelling – verkiezing lid namens deelnemers
7. Samenstelling Verantwoordingsorgaan – verkiezing lid namens deelnemers
8. Rondvraag
9. Sluiting

Financiële positie

Financiële positie per 31/12/17

- Ontwikkelingen dekkingsgraad
- Premiedepot en Toeslagdepot
- Toeslagverlening over 2017
- Premieresultaat 2017
- Uitvoeringskosten 2017
- Haalbaarheidstoets 2017 en 2018
- Herstelplan 2018

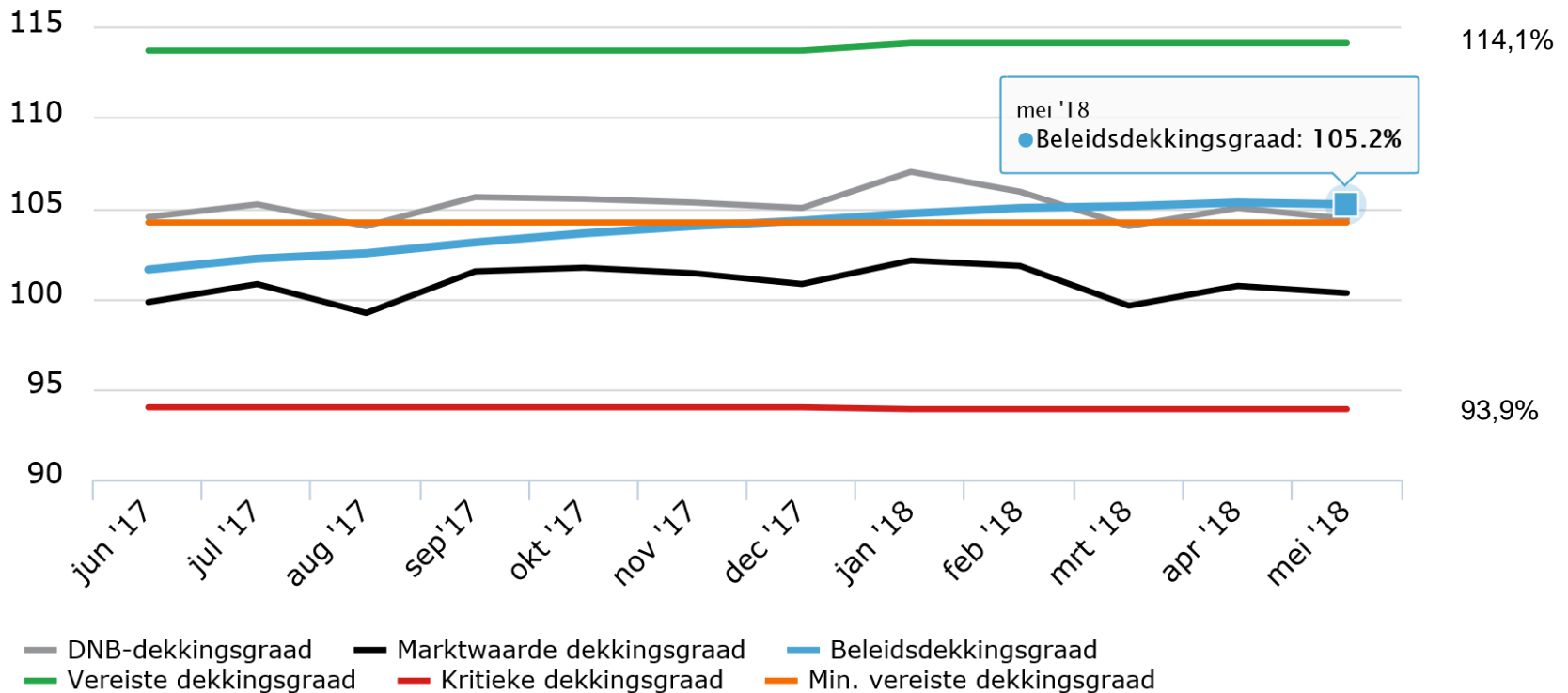
Ontwikkeling dekkinggraad

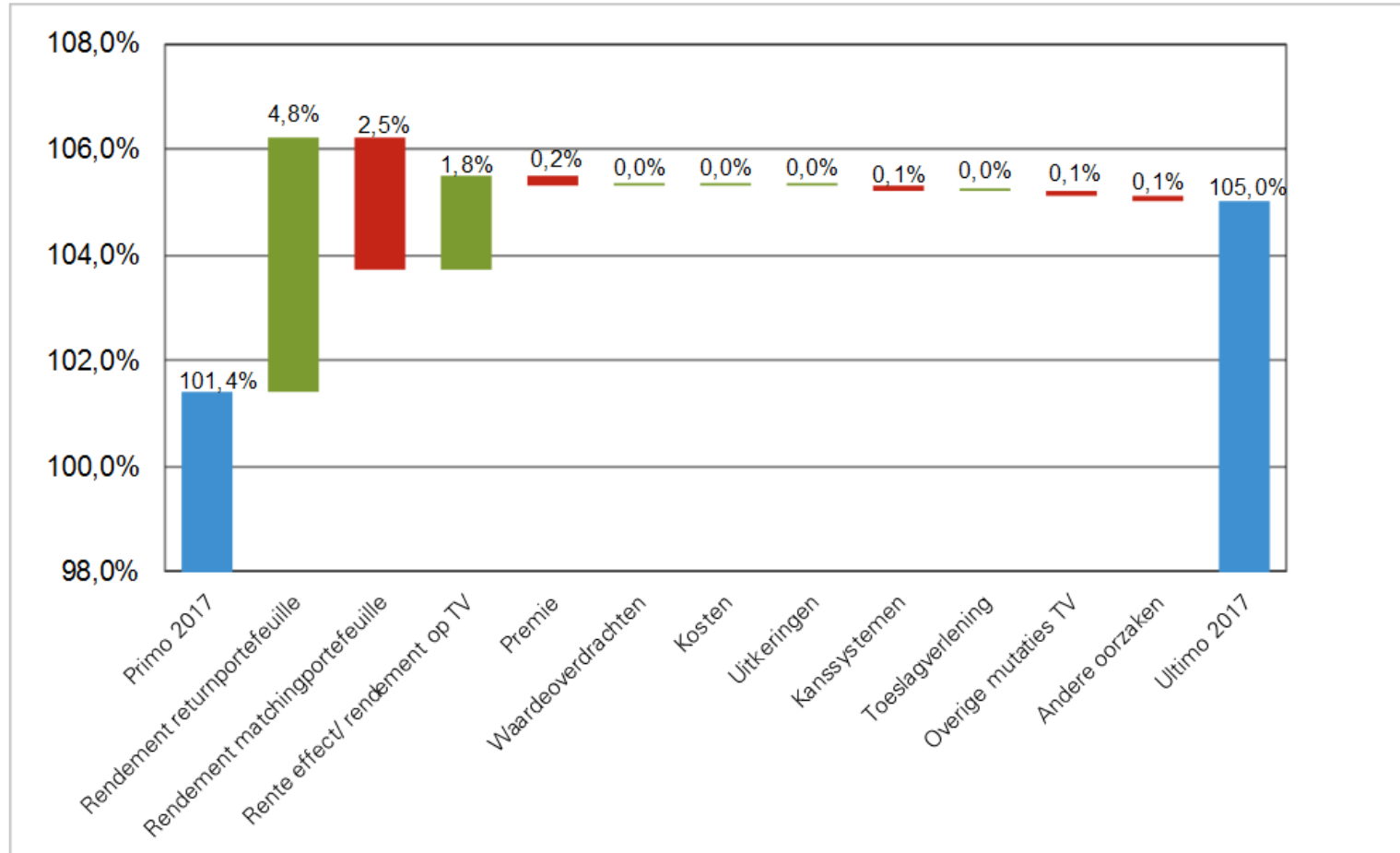
- Sinds 2015: Nieuw Financieel Toetsingskader (nFTK)
  - DNB dekkinggraad (o.b.v. de Ultimate Forward Rate)
  - Beleidsdekkinggraad als basis voor beleidsbeslissingen
    - 12-maands gemiddelde van de DNB dekkinggraad
  - Marktwaaarde dekkinggraad (o.b.v. swaprente) wordt ook gevolgd
  - Ter vergelijking verschil in toegepaste rentecurve:
    - UFR 31 december 2017: 20 jaar 1,44% en 50 jaar 1,97% (2016: 1,93%)
    - Swap 31 december 2017: 20 jaar 1,47% en 50 jaar 1,51% (2016: 1,18%)
  - Hier zie je dempende effect van de UFR
  - In volgende plaatjes wordt de volatiliteit van de rente zichtbaar

Ontwikkeling dekkinggraad

Dekkinggraad	mei 2018	2017	2016
DNB dekkinggraad	104,4%	105,0%	101,4%
Beleidsdekkinggraad	105,2%	104,3%	99,9%
Marktwaaarde dekkinggraad	100,3%	100,7%	94,4%

Ontwikkeling dekkinggraad

Ontwikkeling dekkinggraad

- Dekkinggraad in 2017 met name beïnvloed door:
  - Rendement op returnportefeuille (+4,8%) (2016: +2,1%)
  - Rendement matchingportefeuille (-2,5%) (2016: +4,7%)
  - Rente effect op Totale Verplichtingen (+1,8%) (2016: -9,9%)
    - Rentehedge leidt tot afdekking van ongeveer 55% van het renterisico van de verplichtingen
  - Andere oorzaken (-0,1%) => sluitpost omdat effecten op primo stand zijn berekend

Toeslagverlening 2017

- Toeslagbesluit 2017 gebaseerd op nieuwe beleidskader
  - Beleidsdekkingsgraad als basis voor besluitvorming ($> 110\%$)
  - 1 basis voor toeslag: ontwikkeling CPI afgeleid ($1,47\%$)
- Besluit op financiële positie eind december 2017
  - Beleidsdekkingsgraad = $104,3\%$, onder grens 110% maar boven MVV ($104,2\%$)
  - Voor inactieven
    - Geen toeslag over het jaar 2017 uit de algemene middelen
    - Inhaaltoeslag vastgesteld op $1,47\%$
  - Voor actieven
    - Geen toeslag over het jaar 2017 uit de algemene middelen
    - Aanvullende toeslag t.l.v. Toeslagdepot $0,67\%$
    - Inhaaltoeslag vastgesteld op $0,80\%$

Premie- en Toeslagdepot

- Bestemmingsfonds Actieven is in 2016 met terugwerkende kracht gesplitst:
  - Premiedepot EUR 2,25m : Saldo 31/12/2017: EUR 4,1m
  - Toeslagdepot EUR 1,25m: Saldo 31/12/2017 EUR 0,8m
- Eenmalige vrijwillige storting werkgever in Premiedepot van EUR 1,45m in kader van nieuwe CDC afspraak voor 2018 – 2020
- Na toekenning aanvullende toeslag over 2017 van 0,67% zal het Toeslagdepot leeg zijn

Premie- en Toeslagdepot

Over boekjaar 2017 is het verloop van het premiedepot als volgt:

	2017	2016	2015	2014
Stand primo	3.867	3.443	2.250	0
Storting werkgever	1.450	0	0	2.250
Dotatie uit premieoverschot huidig jaar	0	434	1.194	0
Dotatie uit premieoverschot voorgaande jaren	44	0	0	0
Onttrekkingen tgv feitelijke premie	-665	0	0	0
Overloop naar toeslagdepot	0	0	0	0
Rendement	-19	-10	-1	0
Ultimo	4.677	3.867	3.443	2.250

Eenmalige
vrijwillige
storting
werkgever

Tekort
feitelijke
premie tov
gKDP 2017

Over boekjaar 2017 is het verloop van het toeslagdepot als volgt:

	2017	2016	2015	2014
Stand primo	810	1.249	1.250	0
Storting werkgever	0	0	0	1.250
Onttrekkingen uhv indexatie	0	-434	0	0
Overloop uit premiedepot	0	0	0	0
Rendement	-3	-5	-1	0
Ultimo	807	810	1.249	1.250

Geen aanvullende
toeslag over 2016

Premieresultaat 2017

- Premie 2017 = 26% van pensioen grondslag
  - Feitelijke premie: EUR 9.837k (incl EUR 637k uitvoeringskosten)
  - Gedempte kostendeekkende premie: EUR 10.502k (incl EUR 637k)
  - Zuivere kostendeekkende premie: EUR 13.154k (incl EUR 637k)
  - PF NIBC hanteert een gedempte kostendeekkende premie, is er sprake van een negatief premieresultaat
- In 2017 vindt er een onttrekking aan het Premiedepot plaats van EUR 665k
- Voor 2018 zal er naar verwachting EUR 225k toegevoegd worden aan het Premiedepot

Uitvoeringskosten 2017

- De uitvoeringskosten zijn toegenomen in 2017
  - Uitvoeringskosten in 2017: EUR 783k (2016: 679k)
  - Per deelnemer (actief + gepensioneerd): EUR 922 (2016: EUR 778)
  - Eenmalige kosten: pensioenleeftijd 68 jaar EUR 105k
  - Toenemende regeldruk leidt tot hogere kosten
  - Stijging per deelnemer ook door daling deelnemers in 2017 (-3%)
- In 2018 is beheersing uitvoeringskosten een belangrijk aandachtspunt van het bestuur
- Vanaf 2018 zullen de uitvoeringskosten uit de ontvangen CDC premie betaald moeten worden

Haalbaarheidstoets 2017

- **Aanvangshaalbaarheidstoets 2017**
  - Doel: monitoring pensioenresultaat tov risicohouding / ambitie
  - Pensioenresultaat is maatstaf voor koopkrachtbehoud
  - Ondergrens pensioenresultaat (reële waarde pensioen) op 80%
  - Relatieve afwijking 'slecht weer' scenario 30%
- **Haalbaarheidstoets 2017**
  - Fondsgewogen pensioenresultaat 85,4% (HBT 2016: 88,3%)
  - Relatieve afwijking in 'slecht weer' scenario 24,4%
- **Haalbaarheidstoets 2018**
  - Fondsgewogen pensioenresultaat 89,7%

Conclusie: pensioenresultaat voldoet zowel in 2017 als in 2018 aan de gestelde normen

Herstelplan 2018

- Herstelplan

- Sinds 30 juni 2015 verkeert het PF NIBC in een tekort (BDG < Vereist Eigen Vermogen) => jaarlijks opnieuw evalueren

- Herstelplan 2018

- Vanuit actuele dekkingsgraad van 105,0% per 31 december 2017 kan PF NIBC in 5 jaar herstellen tot boven Vereist Vermogen van 114,1%
- Kritieke dekkingsgraad ligt op 93,9% (was 94,0%)
- De kritieke dekkingsgraad is de dekkingsgraad vanaf waar het PF NIBC nog binnen de wettelijke hersteltermijn van 10 jaar zonder aanvullende maatregelen kan herstellen tot boven het Vereist Eigen Vermogen.
- Actuele dekkingsgraad ligt boven kritieke dekkingsgraad dus momenteel geen aanvullende (korting)maatregelen noodzakelijk

Herstelplan 2018 (vervolg)

Op basis van het herstelplan en het daarin gehanteerde scenario is de verwachting dat PF NIBC:

- De komende 5 jaar naar verwachting geen noemenswaardige indexatie zal kunnen toekennen, maar naar verwachting ook geen korting van pensioenaanspraken/rechten zal hoeven door te voeren
- De kans op korting van de opbouw van nieuwe pensioenaanspraken in de komende 5 jaar is gereduceerd. Dit komt met name door de nieuwe verruimde financieringsafspraken voor de periode 2018 – 2020 en een verhoogd maximum van 32% voor CDC premie voor premieperiodes vanaf 2021

Vermogensbeheer

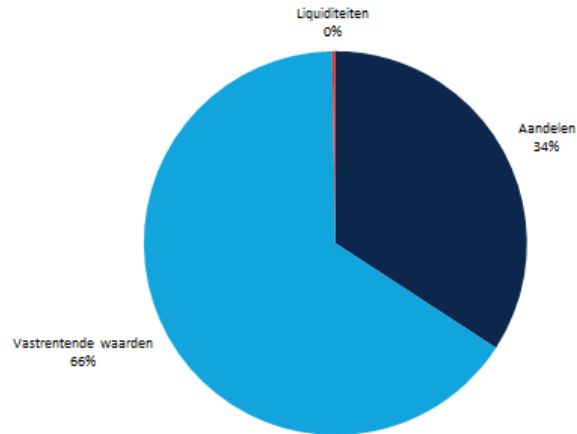
Beleggingsbeleid

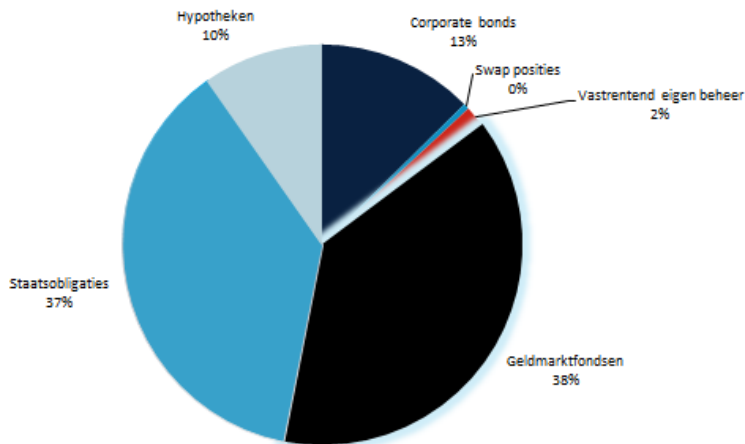
- **Strategische Beleggingsmix onveranderd**
  - Zakelijke waarden target 30%, bandbreedte 20% - 40%
  - Vastrentende waarden target 70%, bandbreedte 60% - 80%
  - Rente afdekking target 60%, bandbreedte 50% - 70%
  - 100% valuta afdekking aandelen in Developed markets (USD/GBP/JPY en in 2018 uitgebreid met CHF/SEK)
- **Feitelijke positie**
  - Matchingportefeuille met staatsobligaties, credit fund, hypotheckenfonds en swap portefeuille
  - Feitelijke rente afdekking gehandhaafd op 55% (strategische target = 60%)

Beleggingsbeleid – portefeuille 2017

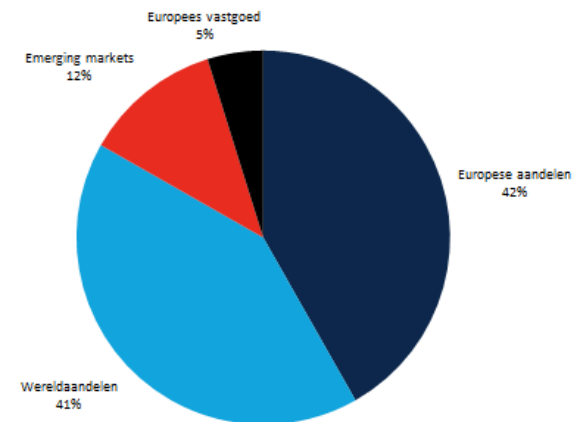
Verdeling beleggingsportefeuille

Verdeling Vastrentende portefeuille

Verdeling aandelenportefeuille

Beleggingsbeleid

- **Beleggingsresultaat 2017**
  - Beleggingsresultaat is EUR 7m (2016: EUR 20m) ofwel 2,4%
  - Impact op dekkingsgraad: +2,3% (returnportefeuille +4.8% en matchingportefeuille -2,5%)
- **Impact rente op verplichtingen en dekkingsgraad**
  - Licht hogere rente verlaagt waarde verplichtingen met EUR 5m
  - Impact op dekkingsgraad: +1.8%
- **Ervaringen NNIP**
  - Proactieve houding in de ondersteuning van PF NIBC
  - Reductie operationele activiteiten bij PF NIBC zelf
  - Goede ondersteuning door aanwezigheid bij vergaderingen beleggingscommissie

Beleggingsbeleid

- **Maatschappelijk Verantwoord Beleggen/ESG beleid**
  - Maatschappelijke druk en Pensioenfederatie streeft naar sectorbrede afspraken MVB
  - Beperkte mogelijkheden door passief beleggingsbeleid (fondsen) en relatief kleine omvang
  - In 2017 is beleid geëvalueerd en realistischer vormgegeven => nu mer als 'ambitie' geformuleerd
  - Overleg met VO/OR om input en draagvlak vanuit deelnemers te krijgen voor nadere invulling ambitie (timing en diepgang)
- **Central Clearing derivaten**
  - EMIR regelgeving: centraal clearen van derivaten (uitgesteld 2021)
  - PF NIBC is voorbereid voor Central Clearing

Wijzigingen Reglementen

Wijzigingen reglementen

- **Uitvoeringsovereenkomst**
  - Splitsing Bestemmingsfonds Actieven in Premie/Toeslagdepot
  - Nieuwe CDC premie 2018 – 2020 van 30,4% (26,2% werkgever en 4,2% werknemers).
  - Voor premieperiode vanaf 2021 is nieuw maximum CDC 32%
  - Eenmalige vrijwillige storting werkgever in Premiedepot in 2017: EUR 1,45m
  - Uitvoeringskosten vanaf 2018 uit CDC premie te voldoen

Wijzigingen reglementen

- **Aanpassing pensioenreglement**
  - Electronische communicatie tenzij bezwaar
  - Pensioengrondslag wordt bij demotie pas bij eerstvolgende reguliere aanpassing (1 maart volgend jaar) verlaagd
- **Aanpassing pensioenreglement per 1 januari 2018**
  - Pensioenleeftijd van 67 naar 68 jaar
  - Opgebouwde ouderdomspensioen wordt omgezet naar 68 jaar
  - Opgebouwde partnerpensioen (en wezenpensioen) worden niet geconverteerd
  - Deeltijdpensioen kan 3-maal toegepast worden
  - Vanaf 62 t/m 65 jaar 80% werken / 80% salaris / 100% pensioenopbouw
  - Vanaf 66 t/m 68 jaar 60% werken / 60% salaris / 100% pensioenopbouw

Communicatie

Communicatie

- **Nieuwsbrief Pensioenfonds NIBC**
  - Naar aanleiding van enquête onder actieve deelnemers worden de campagnes binnenkort door een periodieke nieuwsbrief
  - Eerste nieuwsbrief verschijnt in begin juli 2018
- **Website**
  - Nieuwe 'look and feel' van de website -> meer 'NIBC' style
  - Directe link op homepage naar 'MijnPensioen' (deelnemersportaal AZL)
  - Nieuwe privacy statement in kader AVG
  - Website wordt steeds aangepast aan Pensioen 1/2/3 (informatievoorziening langs 3 informatielagen)
  - Frequente aanlevering pensioengegevens Pensioenregister:
www.mijnpensioenoverzicht.nl

Communicatie

- UPO 2018
  - UPO model 2018 vergelijkbaar met 2017 -> alleen wettelijk verplichte onderdelen opgenomen
  - Impact conversie naar 68 jaar via extra UPO
  - Via nieuwsbrief ook uitleg UPO
- **AZL deelnemersportaal:** www.mijnpensioencijfers.nl/nibc
  - Opgebouwd pensioen (bruto op jaarbasis)
  - Partnerpensioen
  - Te bereiken pensioen
    - Netto pensioen per maand op 68 (huidige pensioenleeftijd)
    - Netto pensioen per maand op AOW leeftijd

Risicomangement en Compliance

Risicomanagement

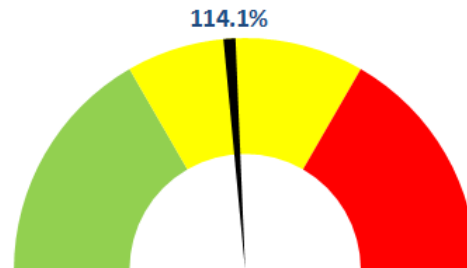

- Risicomanagement is belangrijk voor PF NIBC => begin 2018 aparte Risicomanagement commissie ingesteld
- Financiële risico's (rente/krediet/valuta/liquiditeit)
  - Monitoring primair in de Beleggingscommissie
  - Rente hedge wordt maandelijks gevolgd en de afwijking wordt naar oorzaken geanalyseerd (exante – ex post)
  - Concentratie risico's naar sector/landen/uitgevende instelling en geen beleggingen below investment grade ('BBB')
  - Belangrijkste valuta's (USD/GBP/JPY +CHF/SEK) gehedged
  - Liquiditeitspositie sterk (collateral verplichtingen derivaten)
- Niet financiële risico's (operationeel, IT, integriteit)
  - Jaarlijkse update Integriteitsrisico analyse
  - Overige risico's: nu meer gestructureerd gevolgd

Risicomanagement

- VEV risicometer

- Beleggingsbeleid kent een relatief gematigd risico met een strategisch vereiste dekkinggraad van 114,1%
- PF NIBC verkeert in herstel dus het risicoprofiel mag niet verhoogd worden

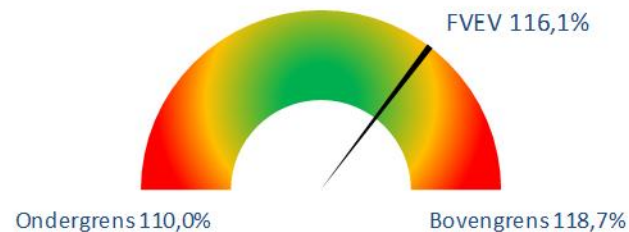

VEV Risicometer

Risicomanagement

- Korte termijn risicohouding
  - Het Feitelijk Vereist Eigen Vermogen blijft binnen de bandbreedtes die met de sociale partners en het Verantwoordingsorgaan zijn overeengekomen

Korte termijn risicohouding

Compliance

- Compliance Charter en Compliance Officer
  - Compliance Charter is in 2016 geheel herzien
    - Scope taken en verantwoordelijkheden van Compliance officer en Bestuur
  - Ronald Goudriaan is via uitbestedingsovereenkomst NIBC als Compliance officer verbonden aan PF NIBC
  - Compliance officer heeft geen bijzonderheden op integriteitsgebied waargenomen
- Gedragscode
  - Sinds 2016 eigen Gedragscode
  - Naleving door alle verbonden personen schriftelijk bevestigd

Compliance

- Code Pensioenfondsen

- In 2017 is naleving Code Pensioenfondsen weer geëvalueerd
- Vooruitgang geboekt op gebied diversiteit:
  - Bestuur onderschrijft belang divers bestuur omdat dit evenwichtige belangenafweging ten goede komt
  - Gestelde criteria (man/vrouw en < 40 jaar) net niet gehaald
  - Diversiteitsbeleid is vastgelegd

Ontwikkelingen PF NIBC

Ontwikkelingen PF NIBC

- Realisatie doelstellingen 2017
- Besluiten 2017
- Overige onderwerpen
- Doelstellingen 2018

Doelstellingen 2017

Doelstellingen 2017	Realisatie
Deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden duidelijk informeren over de kansen op korten/ indexatie in de komende 5 jaar.	√
Sociale partners ondersteunen in de keuze hoe de Pensioenregeling aan te passen n.a.v. opschuiven fiscale pensioenrichtleeftijd van 67 naar 68 jaar en vervolgens op een beheersbare en kostenefficiënte wijze deze wijziging implementeren. Daarnaast de door de werkgever met de werknemers af te spreken nieuwe CDC premie beoordelen op toereikendheid om de pensioenregeling uit te kunnen blijven voeren.	√
Integrale benadering van de risicomanagement cyclus verder vorm geven.	√
Evalueren van de beleggingsmix, dit mede aan de hand van een ALM studie en een Strategische Asset Allocatie studie.	√
De formele vastlegging van het diversiteitsbeleid en een periodiek proces van evaluatie vormgeven.	√

Besluiten 2017

- **Belangrijkste besluiten**
  - Beloningsbeleid is vastgesteld. Bestaande situatie, namelijk dat de leden van fondsorganen onbezoldigd zijn, is vastgelegd
  - Splitsing Bestemmingsfonds Actieven: Premie- en Toeslagdepot
  - Indexatiebesluit over 2016 - geen toeslag uit algemene middelen Afgeleide CPI van -0,01% op 0% gesteld -> geen inhaalindexatie
  - Instellen Risicomanagement commissie
  - Niet-toegekende indexaties (inhaalindexaties) worden op samengestelde basis berekend ipv enkelvoudig
  - Opdracht aanvaard tot uitvoering nieuwe pensioenregeling tegen de nieuwe CDC premie 2018 – 2020

Overige onderwerpen

- **Verantwoordingsorgaan**
  - Interactie en afstemming met Verantwoordingsorgaan is verder vorm gegeven
  - Gedeelde zorg: het relatief lage pensioenbewustzijn bij actieve deelnemers
- **Visitatiecommissie (intern toezicht)**
  - Met ingang van 2015 overgang naar jaarlijkse visitatie
  - Gedegen rapportage met waardevolle adviezen, welke deels in concrete doelstellingen 2018 zijn opgenomen

Doelstellingen 2018

Doelstellingen 2018	Toelichting
Inbedden van het integraal risicomanagement raamwerk binnen de governance van het fonds.	In 2017 is het integrale risicomanagement vastgelegd in een document met een bijbehorend risicodashboard. In 2018 zal dit binnen de processen en governance van het fonds worden ingebed.
Efficiënte implementatie nieuwe pensioenregeling met een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar, met een duidelijke communicatie naar alle groepen deelnemers.	De conversie van de aanspraken op ouderdomspensioen dienen per 1 januari 2018 in het administratieve systeem te worden vastgelegd. Via een extra UPO zullen aan alle deelnemersgroepen de gevolgen van de aanpassing van de pensioenrichtleeftijd worden toegelicht.
Implementatie van en communicatie over de inbedding van de Algemene Verordening Gegevensbescherming binnen het beleid van het pensioenfonds.	Met ingang van 25 mei 2018 dient het pensioenfonds te voldoen aan de eisen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Het bestuur dient het privacy beleid via een privacy statement kenbaar te maken aan alle deelnemers. Tevens dient het bestuur met alle externe partijen, die persoonsgegevens van de deelnemers verwerken, goede afspraken te maken omtrent de beveiliging van deze gegevens.
Mogelijkheden tot verdere diversificatie van de return-portefeuille onderzoeken, waarbij zo mogelijk verdergaande ambities op Maatschappelijk Verantwoord Beleggen gebied kunnen worden geformuleerd.	Uit de Strategische Asset Allocatie studie 2017 blijkt dat verdere diversificatie binnen de returnportefeuille bij zou kunnen dragen aan een betere rendement-risico verhouding.
De organisatie van het uitvoerings- en bestuursmodel evalueren en zo nodig versterken, mede met het oog op de ontwikkelingen rondom het nieuwe pensioencontract.	Het bestuur merkt op dat de regeldruk blijft toenemen. Het goed besturen van het pensioenfonds wordt een steeds grotere belasting.

Bestuurssamenstelling

Bestuurssamenstelling

- **Samenstelling bestuur in 2017/2018**
  - Henk Doumen is toegetreden tot bestuur in december 2017 als opvolger van Jacques Stokman namens de gepensioneerden
  - Frits van der Scheer's termijn loopt af per 30 juni 2018. Frits is opnieuw verkiesbaar – geen andere kandidaten aangemeld en derhalve is Frits herverkozen
  - Judith Janssen's termijn loopt af per 30 juni 2018 en is door de werkgever herbenoemd
- **Samenstelling organen in 2017/2018**
  - In 2017 en 2018 zijn er diverse wijzigingen in de commissies geweest. Daarnaast is op 26 januari 2018 een Risicomanagement commissie ingesteld.
  - Voor samenstelling wordt verwezen naar volgende pagina's

Samenstelling bestuursorganen

Bestuur

- Leendert Punt
- Bas van Rhijn
- Judith Jansen
- Hans Nagtegaal
- Frits van der Scheer
- Henk Doumen

Aspirant bestuursleden

- Jurgen Veenbergen
- Yvette Hennen
(tot 31 maart 2018)
- Arti Chandrikasingh
(vanaf 18 mei 2018)
- Lenneke Zandman
(vanaf 18 mei 2018)

Bestuursondersteuning

- Edwin Koningen

Samenstelling bestuursorganen

Beleggingscommissie

- Hans Starrenburg
- Bas van Rhijn
- Michiel Hellegers
- Yvette Hennen
(tot 31 maart 2018)
- Peter van der Sterren
- Bram Schoonewil
(tot 20 juni 2018)
- Jurgen Veenbergen
- Arti Chandrikasingh
(vanaf 22 september 2017)
- Sanjeev Binda
(vanaf 18 mei 2018)
- Ekaterina Kouznetsova
(vanaf 20 juni 2018)
- Yusuf Savas
(vanaf 20 juni 2018)

Samenstelling bestuursorganen

Communicatiecommissie

- Judith Jansen
- Hans Nagtegaal
- Marthy Conijn
(tot 30 november 2017)
- Maarten Engbersen
(vanaf 22 september 2017)
- Lenneke Zandman
(vanaf 18 mei 2018)
- Rosalie Kosterink
(vanaf 18 mei 2018)

Samenstelling bestuursorganen

Risicomanagement commissie (ingesteld 26 januari 2018)

- Hans Nagtegaal
- Frits van der Scheer
- Arti Chandrikasingh
- Michiel Hellegers
- Jeroen van Bommel
- Ronald Goudriaan
- Edwin Koningen

Samenstelling Verantwoordingsorgaan

Samenstelling Verantwoordingsorgaan

- Samenstelling VO in 2018

- Martin Groot Wesseldijk zijn termijn loopt af per 30 juni 2018 en hij kan niet herbenoemd worden
- Bas Schoenmakers is per 1 juli 2018 benoemd als opvolger
- Jan van Geest zijn termijn loopt af per 30 juni 2018 en hij is niet opnieuw verkiesbaar
- Amne Ndyeshobola heeft zich verkiesbaar gesteld. Aangezien er geen andere kandidaten is zij gekozen

Verantwoordingsorgaan

- Martin Groot Wesseldijk (tot 1/7/2018)
- Bas Schoenmakers (vanaf 1/7/2018)
- Jan van Geest (tot 1/7/2018)
- Amne Ndyeshobola (vanaf 1/7/2018)
- Dirk van den Beukel
- Hans Scholten